

Informe de legalidade sobre o proxecto de Decreto polo que se regula a formación permanente do profesorado que imparte as ensinanzas establecidas na Lei 2/2006, do 3 de maio, en centros educativos sostidos con fondos públicos da Comunidade Autónoma de Galicia.

De conformidade co disposto no artigo 43.2 da Lei 16/2010, do 17 de decembro, de organización e funcionamento da Administración xeral e do sector público de Galicia, emito o seguinte

INFORME

1. Marco normativo e competencial

O marco xurídico competencial que atribúe aos órganos da Consellería de Educación, Ciencia, Universidades e Formación Profesional a elaboración da presente norma parte do artigo 31 do Estatuto de Autonomía de Galicia, consonte o cal é da competencia plena da Comunidade Autónoma galega a regulación e administración do ensino en toda a súa extensión, niveis e graos, modalidades e especialidades, no ámbito das súas competencias, sen prexuízo do disposto no artigo 27 da Constitución e nas leis orgánicas que, conforme ao apartado primeiro do seu artigo 81 o desenvolvan, das facultades que lle atribúe ao Estado o número 30 do apartado 1 do artigo 149 da Constitución, e da alta inspección necesaria para o seu cumprimento e garantía.

A Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación, no seu título III, capítulos III e IV, referidos á formación e ao recoñecemento, apoio e valoración do profesorado, establece que a formación permanente constitúe un dereito e un deber de todo o profesorado e unha responsabilidade das administracións educativas e dos propios centros. Así mesmo, establece que as administracións educativas planificarán as actividades de formación do profesorado, garantirán unha oferta diversificada e gratuíta e promoverán as medidas de conciliación e corresponsabilidade oportunas para favorecer a participación do profesorado nelas.

Establece tamén, que os programas de formación permanente deberán contemplar a adecuación dos coñecementos e métodos á evolución das ciencias e das didácticas específicas, así como todos aqueles aspectos de coordinación, orientación, tutoría, educación inclusiva, atención á diversidade e organización encamiñados a mellorar a calidade do ensino e o funcionamento dos centros. Así mesmo, deberán incluír formación específica en materia de igualdade de xénero, formación específica en prevención, detección e actuación fronte á violencia contra a infancia. Tamén concreta a obriga das administracións educativas de promover a utilización das tecnoloxías da información e a comunicación e a formación tanto en dixitalización como en linguas estranxeiras de todo o profesorado, independentemente da súa especialidade, establecendo programas específicos de formación nestes ámbitos. Igualmente, correspóndelles fomentar programas de investigación e innovación, impulsando o traballo colaborativo e as redes profesionais e de centros para o fomento da formación, a autoavaliación e a mellora da actividade docente. Esta formación terá presente a realidade sociocultural e lingüística



galega e tratará de incidir na normalización lingüística seguindo as recomendacións do Consello da Unión Europea para as linguas minorizadas.

2. Necesidade e oportunidade

A formación permanente é esencial en calquera profesión, xa que se vincula de forma directa cos procesos de innovación e mellora institucional. Na docencia é especialmente importante debido aos constantes cambios nas condicións sociais, culturais e educativas. Así, a formación permanente non só é unha facultade, senón unha obriga para asegurar a competencia docente e a actualización do sistema educativo segundo as necesidades da sociedade.

A formación permanente é, por tanto, un proceso continuo e dinámico que busca garantir que as persoas docentes poidan proporcionar unha educación de calidade, inclusiva e equitativa, que forme a cidadáns competentes e comprometidos coa súa contorna. O modelo de formación galego promove un desenvolvemento profesional integral para as persoas docentes. Desta maneira, asegúrase que o profesorado estea capacitado para afrontar os retos educativos e contribuír de maneira significativa ao desenvolvemento integral dos/das estudantes.

No contexto educativo actual, tanto a nivel estatal como europeo e mundial, estase a traballar no desenvolvemento dun marco da formación permanente que lles permita actualizar a súa práctica profesional a través de diferentes procesos formativos nos que a observación, o diálogo e o traballo en equipo sexan vías imprescindibles para unha mellora permanente. Neste senso, faise necesario abordar unha revisión en profundidade dos modelos actuais de formación e innovación establecendo un marco común e claro para o desenvolvemento profesional docente, actualizado e adaptado ao actual contexto histórico, social e educativo no que nos atopamos de competencias clave nas que se engloban os coñecementos, capacidades e actitudes necesarias para proporcionar unha educación permanente e de calidade para todos e todas.

Neste senso, existen variados referentes como a recomendación do Consello da Unión Europea de 2018 que establece as competencias clave para a aprendizaxe permanente, e inclúe distintas propostas para o apoio ao persoal docente no proceso de integración do sistema competencial na súa práctica diaria; os Obxectivos de Desenvolvemento Sostible da Axenda 2030, que teñen como principal misión a procura dunha "Educación para todos" onde prime a adquisición de competencias para o traballo, a promoción da inclusión e da igualdade xunto coa da aprendizaxe para a cidadanía mundial ao longo de toda a vida; e a nova normativa educativa estatal e autonómica que establece un novo modelo de currículo en liña coa adquisición de competencias e que vén definido pola súa flexibilidade, inclusión e atención á diversidade.

Por outra banda, a realidade sociolingüística de Galicia fai necesario que a formación permanente do profesorado contemple a promoción e potenciación do galego como lingua vehicular de aprendizaxe e comunicación nos centros educativos, favorecendo a súa presenza en todos os ámbitos da vida escolar. Neste sentido, a formación docente debe contribuír á normalización do galego, garantindo a capacitación lingüística e didáctica do profesorado para o uso da lingua galega en todas as áreas do coñecemento.



Así, o traballo desenvolto ao longo dos anos anteriores nos que estivo en vigor o Decreto 74/2011, do 14 de abril, polo que se regula a formación permanente do profesorado que imparte as ensinanzas establecidas na Lei orgánica de educación (LOE), en centros educativos sostidos con fondos públicos da Comunidade Autónoma de Galicia, e tomando como referente o Marco de competencias profesionais de Galicia de 2015, actualizado en 2023, permitiu establecer unha estrutura formativa adecuada aos retos do momento e marcar as principais liñas e os principios xerais que orientaron a formación do profesorado, a súa programación, coordinación e avaliación en todo este período. O sistema educativo ten un papel de máxima relevancia na adquisición das competencias necesarias para que a cidadanía poida participar na vida social, económica e civil.

A formación continua do profesorado é un alicerce esencial para garantir a calidade educativa nun mundo en constante transformación. As redes de formación deben cumprir esta misión de maneira efectiva e por iso é importante que o persoal que as integra renóvese periodicamente, atendendo ao dinamismo propio de calquera organización e ás demandas de actualización pedagóxica e tecnolóxica que esixe o contexto actual.

Isto fomentará un ambiente de aprendizaxe continua dentro da rede mesma e axudará a manter un equilibrio entre a experiencia acumulada e a innovación.

A proposta de renovación da rede que se expón é unha oportunidade para fortalecer a súa relevancia, impacto e adaptabilidade, asegurando que se manteña aliñada coas necesidades actuais dos e das docentes, potenciando a súa capacidade de responder os retos da educación do século XXI.

A análise da presente realidade docente, parella aos cambios desenvolto na sociedade actual, condiciona a presenza e necesidade dun desenvolvemento axeitado das competencias dixitais en todos os ámbitos da vida. Esta necesidade é especialmente relevante no marco educativo, no que as experiencias e aprendizaxes obtidos na última década, guiados pola procura da saúde e benestar, pola sustentabilidade e pola inclusión como base de calquera metodoloxía de traballo, e pola internacionalización para o desenvolvemento dunha cidadanía activa e responsable, aconsellaron a actualización recente do modelo de competencias profesionais docentes de Galicia para afrontar os novos retos e recomendacións da formación docente. Así mesmo a implementación de diferentes estratexias da Xunta implica afrontar novos programas formativos.

En todos os países da Unión Europa a formación do persoal docente atende ás novas realidades que xorden como consecuencia da sociedade da aprendizaxe do século XXI, caracterizada pola globalización, a interculturalidade e o uso intensivo das tecnoloxías da información e da comunicación en todos os ámbitos. Por todo o anterior faise necesaria unha actualización da normativa vixente para avanzar de forma segura e eficiente nun modelo de formación que pode concretarse nos seguintes aspectos:

a) Nunha mellora da calidade da educación, ao establecer unha serie de competencias que as persoas docentes deben posuír e desenvolver para seren eficientes no seu labor.

b) Nunha maior claridade e transparencia nos requisitos profesionais, pois axuda aos e ás docentes a entender mellor que se espera deles e a identificar as áreas de mellora. Por outra banda, sérvelle á administración no labor de identificar as áreas nas que o profesorado pode precisar formación adicional.

Consellería de Educación, Ciencia, Universidades e Formación Profesional
Secretaría Xeral Técnica
Edificio Administrativo San Caetano, nº 2, baixo
15781 Santiago de Compostela (A Coruña)



c) Nunha mellora da eficiencia da formación, xa que ao establecer un marco común de competencias profesionais pódense deseñar programas de formación máis efectivos e eficientes que axuden o persoal docente a desenvolver as competencias necesarias.

d) E finalmente, nun fomento da innovación e da mellora continua, dado que a existencia dun modelo de competencias profesionais docentes fomenta a aprendizaxe permanente ao establecer un marco para a avaliación e o desenvolvemento profesional. Isto posibilitará que as persoas docentes sexan quen de adaptarse aos cambios na educación e ás necesidades do alumnado.

Este decreto regula un modelo de formación permanente con vocación de mellora, pensamento innovador e edificado sobre a traxectoria e o traballo realizado en anos anteriores. Ten carácter proactivo, con intención de anticiparse aos continuos cambios, cada vez máis rápidos, que se dan na sociedade e de responder ás novas necesidades e demandas que se expoñen ao sistema educativo e aos seus profesionais. É unha resposta dinámica e flexible ás esixencias do sistema educativo nas mellores condicións de prazo e calidade. Para artellar esta resposta, concédese un especial protagonismo aos centros educativos para os que se desenvolve un sistema estruturado de apoio e aos que se considera o núcleo central da acción formativa do profesorado.

3. Tramitación

A Lei 16/2010, do 17 de decembro, establece no capítulo II do seu título II o procedemento de elaboración de disposicións administrativas de carácter xeral. O artigo 41 regula a fase inicial e sinala que a elaboración das devanditas disposicións iniciárase por acordo da persoa titular da consellería na que se encadre o centro directivo que tivese a iniciativa, que para a presente disposición asínase o 4 de outubro de 2024.

Ao abeiro da disposición adicional décimo sexta da Lei 16/2010, do 17 de decembro, de organización e funcionamento da Administración xeral e do sector público autonómico de Galicia, *"unha vez iniciado o procedemento de elaboración de anteproxecto de lei ou de disposicións administrativas de carácter xeral, para a redacción do correspondente anteproxecto de norma constituirase unha comisión coa composición que determine o centro directivo que tivese a iniciativa e na que se integrará, polo menos, a persoa titular da secretaría xeral técnica da correspondente consellería"*.

O 25 de outubro de 2024 a Asesoría Xurídica Xeral designa letrado para formar parte da comisión, e o 8 de novembro de 2024 acórdase a constitución da Comisión encargada da redacción da presente disposición.

Nesta fase inicial, o anteproxecto redactado pola citada Comisión acompañouse dos seguintes documentos:

- Memoria xustificativa sobre a súa legalidade, acerto e oportunidade.
- Memoria económico-financeira.
- Táboa de vixencias.
- Informe do Servizo Técnico-Xurídico de data 18 de decembro de 2024.



De acordo co artigo 41.2 da citada lei, o texto da proposta normativa expúxose publicamente na fase "Consultas abertas" da sección "Consulta pública previa" do Portal de Transparencia e Goberno Aberto durante o período comprendido entre o 07/11/2024 e o 21/11/2024, recibíndose nese prazo 9 achegas/opiniós a través do formulario dispoñible no propio portal.

Logo de finalizar esta fase do procedemento mediante a aprobación inicial do texto como proxecto de decreto polo conselleiro de Educación, Ciencia, Universidades e Formación Profesional, o 19 de decembro de 2024, seguíronse os trámites da fase intermedia previstos no artigo 42 da Lei 16/2010.

De conformidade co artigo 41.5 da mesma norma, consta certificado emitido o 24 de febreiro de 2025 pola directora da Área de Administración dixital na Amtega, no que se dá conta de que no período comprendido entre o 03/02/2025 e o 21/02/2025 (en cumprimento do disposto no artigo 9 da Lei 1/2016, do 18 de xaneiro, de transparencia e bo goberno) se expuxo publicamente no portal de Transparencia e Goberno Aberto o texto íntegro do proxecto de orde, recibíndose unha suxestión.

Así, na tramitación do proxecto solicitouse informe á Secretaría Xeral da Igualdade e á Dirección Xeral de Planificación e Orzamentos, que se emitiron o 13 de xaneiro de 2025 e o 12 de marzo de 2025, respectivamente. De acordo co disposto no artigo 42.9 da Lei 16/2010, remitiuse o texto do proxecto de decreto xunto cunha análise do seu impacto demográfico á Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica que emitiu as súas observacións á citada análise o 26/12/2024.

En cumprimento do disposto no artigo 42.1 da Lei 16/2010, remitiuse ás demais consellerías da Xunta de Galicia o proxecto de decreto para os efectos da realización das observacións que tivesen oportuno realizar con independencia da emisión do informe que puidera esixir a lexislación vixente. Recibíronse alegacións da Consellería do Medio Rural e da Consellería de Política Social e Igualdade.

Así mesmo solicitouse o ditame do Consello Escolar de Galicia, que foi emitido o 13/03/2025, e someteuse á Mesa Sectorial Docente non Universitaria celebrada o día 4/02/2024.

Consta tamén memoria da Dirección Xeral de Centros e Recursos Humanos, do 24/03/2025, sobre os informes emitidos polos distintos órganos que con carácter preceptivo informaron o proxecto, sobre a alegación recibida no trámite de exposición no Portal de Transparencia, e aquelas remitidas polas consellerías.

A Asesoría Xurídica da Consellería de Cultura, Educación, Formación Profesional e Universidades emitiu informe o 21 de abril de 2025.

De conformidade co artigo 43.2 da Lei 16/2010, de 17 de decembro, de organización e funcionamento da Administración xeral e do sector público de Galicia, por considerar que se axusta á legalidade vixente, **informo favorablemente** o proxecto de Decreto polo que se regula a formación permanente do profesorado que imparte as ensinanzas establecidas na Lei 2/2006, do 3 de maio, en centros educativos sostidos con fondos públicos da Comunidade Autónoma de Galicia.



Santiago de Compostela, data da súa sinatura dixital

O secretario xeral técnico
Manuel Vila López

